

Vækstens Anatomi på svensk: I Sverige har de mellemstore byer klaret sig godt igennem krisen

I 2011 satte REG LAB med analysen "Vækstens Anatomi" fokus på, at de mellemstore byer har endog meget stor betydning for dansk økonomi. Svensk Reglab har netop offentliggjort en pendant under navnet "Medelstora städers växtkraft".

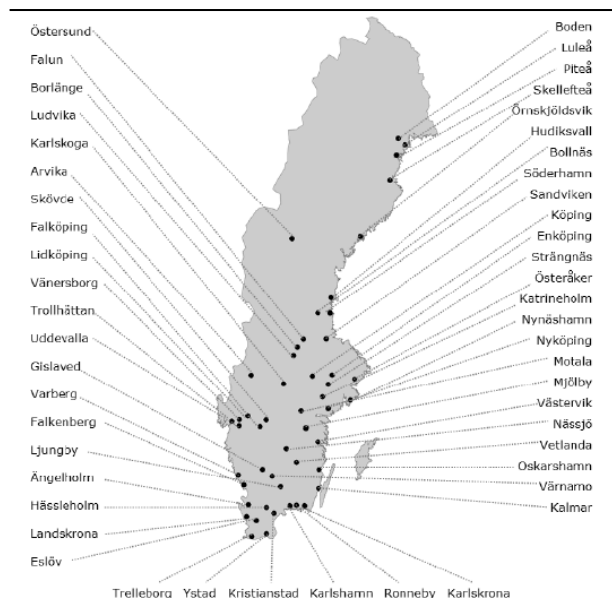
Projektleder i svensk Reglab Fredrik Rakar fortæller: *"I Sverige har der været en tendens til at overse vigtigheden af de mellemstore byer. Der har været masser af fokus på de små byer og også på de store byer, mens de mellemstore byer er blevet overset i den offentligt debat. Det vil vi gerne sætte fokus på"*.

Den svenske analyse er klart inspireret af dansk REG LAB's "Vækstens Anatomi" fra 2011. Hvor Vækstens Anatomi havde et bredere fokus på de mellemstore byer som vækstdynamoer, har den svenske pendant udvalgt tre parametre for vækst: 1) beskæftigelse, 2) gennemsnitlig indkomst og 3) andelen af personer i den arbejdsdygtige alder.

Hovedkonklusionen er, at Sveriges mellemstore byer - dvs. byer/kommuner med 25.000–80.000 indbyggere - har klaret sig godt

igennem krisen. De vokser i takt med resten af Sverige. De mellemstore byer har endda højere beskæftigelse end resten af landet. De har dog en lavere gennemsnitlig indkomst og erhvervsindkomst per indbygger end det nationale gennemsnit.

De mellemstore byer i den svenske analyse

De svenske mellemstore byer vokser med omtrent samme hastighed som resten af

landet, og de klarer sig godt på trods af de demografiske og andre udfordringer.

Højere beskæftigelse end resten af landet

Analysen, der er udarbejdet i samarbejde med Copenhagen Economics, viser at i Sverige var andelen af beskæftigede 2011 i de mellemstore byer på 78 procent. I resten af Sverige var den i samme periode på 77 %.

"Man kan ikke pege på ensidige årsager til at andelen af beskæftigede er højere i de mellemstore byer, for byerne er meget forskellige fra hinanden. Det der driver udviklingen i én by kan begrænse væksten i en anden". Forklarer Fredrik Rakar og uddyber:

"Men vi har en formodning om at den højere beskæftigelse i de mellemstore byer, til dels, kan forklares ved, at arbejdsløse søger mod større byer."

I løbet af 1993-2011 er andelen af beskæftigede både i Sverige generelt og i mellemstore byer steget med omkring 5,5 procentpoint. Og begge steder har væksten i beskæftigelsen givet vækst i erhvervsindkomsten per indbygger.

Fald i indkomsten per indbygger, men....

Analysen 'Medelstora städers växtkraft' har også set nærmere på indkomsten per indbygger. Her er konklusionen, at indkomsten per indbygger i de mellemstore byer, er faldet noget bagefter i sammenlignet med landsgennemsnittet.

"Lønforskellen kan dog i vid udstrækning forklares ved Stockholm-regionens unikke vækst i perioden 1997 - 2001. Her oplevede Stockholm, blandt andet favoriseret af en skattereform og IT-bølgen, en markant stigning i gennemsnitslønnen."

Hvis de Stockholmske kommuner løftes ud af analysen, er billedet dog anderledes. Her følger

lønvæksten i mellemstore byer det øvrige Sverige.

"Samtidig skal man her være opmærksom på, at vores analyse ikke har taget hensyn til købekraften. Her er der flere fordele ved at bo i en mellemstor by. Det er billigere at bo og leve i de mellemstore byer end de større byer. Så kigger man på indkomsten per indbygger ser udviklingen ganske fornuftig ud for de mellemstore byer", forklarer Fredrik Rakar.

FAKTABOKS: Svensk definition af mellemstore byer

Mellemstore byer er byer/kommuner med 25.000 til 80.000 indbyggere. By/kommuner til Stockholm, Gøteborg og Malmø er ikke inkluderet i undersøgelsen, da de betragtes som forstæder. Omkring en femtedel af den svenske befolkning bor i en mellemstor by, ifølge denne definition. De i alt 50 byer/kommuner kan ses i artiklens Figur 1.

Læs hele analysen [her](#).

Demografiske udfordringer!

Det sidste vækst-parameter den svenske analyse har kigget på, er den demografiske udvikling i de mellemstore byer.

Analysen viser at antallet af børn, unge og pensionister i forhold til antallet af personer i erhvervsaktive alder stiger mere i de mellemstore byer end i det øvrige Sverige. Eller med andre ord, at forsørgerbyrden er steget hurtigere i mellemstore byer end i resten af landet.

I Sverige er andelen af personer i den erhvervsaktive alder både i 1993 og i 2011 på 58 procent. Men der har over tid været en stigning indtil omkring 2006. Siden da er

andelen faldet, og tendensen er faldende både for riget og for de mellemstore byer.

"Nogle mellemstore byer har styrket deres position i forhold til resten af landet, fx Karlskrona, Kalmar og Nässjö. Men i de resterende mellemstore byer, er den demografiske byrde steget mere. For eksempel er andelen i den erhvervsaktive alder faldet fra 62 til 55 procent i Österåker, og i Luleå er andelen faldet fra 63 til 59 procent."

Migrationsstrømme viser, at fraflytningen af yngre er markant højere i de mellemstore byer.

Projektleder i svensk Reglab Fredrik Rakar

"Mest opsigtvækkende og også lidt foruroligende for de mellemstore byer er, at også familier med helt små skolebørn flytter. Det strider mod den gængse opfattelse at, at familier flytter til provinsen for at få bedre rammer for børnene", fortæller Fredrik Rakar og uddyber:

"Men den gode nyhed er, at på dette område kan man hurtigt gøre noget som by. Man kan forbedre grundskolen og gøre noget for lokalmiljøet. En måde at fastholde og øge væksten i de mellemstore kommuner er at forsøge at forbedre den demografiske udvikling. Fx aktivt at forsøge at skabe et mere attraktivt miljø, via et diversificeret erhvervsliv og markedsføre en tilbagevenden til

hjemstavnen, som et godt sted at starte en familie."

De mellemstore byer gør det godt

"På trods af den alvorlige demografiske udfordring og selv om de har højere forsørgerbyrde og lavere netto-indvandring, så har de mellemstore byer bevaret deres position over tid og udviklet sig stort set som det nationale gennemsnit. Og de mellemstore byer har endda via aktive erhvervs-, bosætnings-, og beskæftigelsespolitiker redskaberne til at påvirke udviklingen selv", afslutter Fredrik Rakar.

Skulle du have fået lyst til at kigge nærmere på Vækstens Anatomi kan du finde alt materiale om analysen [her](#).

FAKTABOKS: Svensk Reglab

Svensk Reglab blev etableret i 2010 med klar inspiration fra REG LAB i Danmark. Der er dog tale om to selvstændige foreninger, som fungerer uafhængigt af hinanden.

Lige som REG LAB i Danmark, laver svensk Reglab analyser med fokus regional udvikling.

Svensk Reglab har 24 medlemmer, der ejer og finansierer aktiviteterne. Medlemmerne udpeger Reglabs bestyrelse og styrer den strategiske retning.

Læs evt. mere på <http://www.reglab.se>

Januar 2014, kaspar@reglab.dk

